

PRO EUROPA

Gazeta Ligii PRO EUROPA Liga hírlapja – 3-4 / 2006

PARTENERIAT vs. AXĂ

Într-o vreme când politica externă a României este obsedată de ideea de a se înscrie musai pe o Axă – prezentată ca o super-pilă folosită la ocultarea eșecurilor autohtone, un fel de zapiscă pentru intrarea necondiționată în clubul celor mai mari și mai tari – societatea civilă, mai modestă, preferă parteneriatele. În această logică se înscrie întâlnirea care s-a desfășurat la Tbilisi între 18-21 aprilie a.c. a celor șase organizații care vor desfășura împreună, pe parcursul a trei ani, proiectul intitulat „Participarea egală a minorităților”. Organizațiile implicate sînt, alături de Cordaid și Justitia et Pax – ambele din Olanda –, Liga Pro Europa (România), Centrul pentru Dialog Interetic și Toleranță „Amalipe” (Bulgaria), Helsinki Citizens Assembly (Bosnia și Herțegovina) și Public Movement for Multinational Georgia, gazda reuniunii.

Parteneriatul inițial s-a creat cu ani în urmă cînd, la invitația celor două organizații olandeze, am făcut parte din team-ul est-european care a participat la reuniunea ONU împotriva rasismului și discriminării de la Durban (Africa de Sud), în acel memorabil septembrie 2001. Un eveniment global, tensionat și cacofonic, care a demonstrat cît de divizată este societatea civilă mondială, de vreme ce proveniții din lumea capitalistă jubilau în extaz la retorica populistă a lui Castro, iar liderii civici din lumea post-comunistă luau contact cu clivajele cultural-civilizaționale care prevesteau cu claritate debutul erei terorismului.

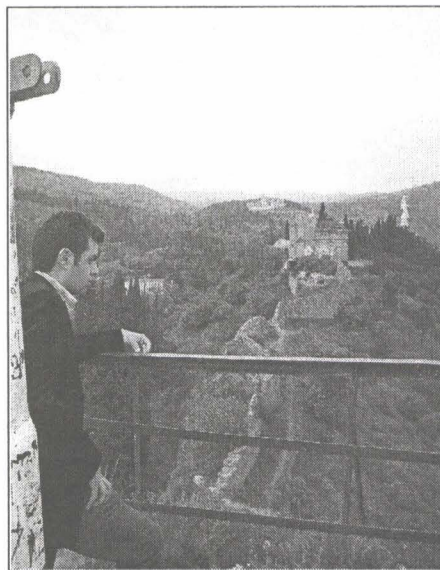
În statele care au întreprins tranziția de la comunism la societatea liberal-democrat-capitalistă, chestiunea minorităților s-a dovedit o piatră de încercare majoră. Eșecul s-a numit război, purificare etnică, dezintegrare statală. Succesul, atît cît a fost, s-a materializat în participarea minorităților la parlamentarism, administrație și autogovernare locală, plurilingvism. Nu e locul să abordăm aici eterna dispută ce însoțește formule de tipul „modelul românesc” de reconciliere istorică și tratament al comunităților minoritare, măcar și pentru că este în plină evoluție-involuție. Oricum ar fi, este vorba de o experiență importantă ce merită oferită spre cunoaștere vecinilor noștri mai apropiați sau mai îndepărtați, aflați, ei, în momente de sincopă ale istoriei lor. Bosnia și Herțegovina trăiește un infarct instituțional conectat la un protectorat cu singurul, dar crucialul merit de a fi oprit atrocitățile, neoferind însă un proiect de viitor. De altminteri, e cvasi-imposibil de formulat unul pe care să-l accepte unanim și cele trei națiuni constitutive ale statului, bosniacii, sîrbii și croații, și multele minorități provenind din mozaicul federal

iugoslav, în plus, statele-mamă din jur. Apoi, Georgia, puternic evadată din mrejele CSI, este un prilej continuu de iritare pentru Rusia. Nu este de mirare, prin urmare, că Georgia se vede confruntată cu o regiune secesionistă, Abhazia și cu una divizată și scăpată de sub control, Osetia. Minoritățile, de ordinul sutelor, debusolate, sînt tentate să penduleze între rutina rusească unificatoare și noua identitate georgiană, dar nu uită cu ușurință nici teribilismul agresiv al naționalistului Gamsahurdia, nici sovietismul mios și mincinos al lui Șevnadze. Ușor de recrutat, mai ales din pricina autismului noii puteri trandafirii, care nu

înțelege întotdeauna că aliații din interior sînt la fel de prețioși ca aceia din afară, minoritățile pot înclina balanța puterii în chipuri din cele mai neașteptate. Iar Bulgaria, mai aproape, ca și noi, de standardele europene, nu tolerează încă partidele etnice, frisonază la revendicările turcilor săi, își gheoizează romii și nu a digerat defel mulțumitor supradoza de politici corecte care i s-au administrat de la Bruxelles. Ca și noi de altfel care, cu tot modelul nostru, ne renegăm angajamentele numai ca să nu adoptăm legea minorităților, triumfăm în apologii antimaghiare și antisemite în parlament și în presă, exilăm cuvîntul autonomie din dicționarul democrației, siluim multiculturalismul pentru a mușamaliza raptul cultural, nutrim o romafobie țepăună și plesnim biserica greco-catolică aplicîndu-i noi confiscări.

Ca atare, experiențele noastre, puse în comun – și condimentate cu noile provocări la care se trezesc placidele democrații vechi: s-a răsturnat și în ultraliberala Olandă proporția dintre pro- și anti-imigrație, dospește îngrijorarea nu total nefondată a pierderii identității neerlandeze –, constituie substanța acestui experiment care include un fondator al UE, două țări est-europene în pragul Uniunii, un stat din Balcanii de Vest, preocupat să nu intre în colaps și copilul minune al Caucazului, gata să spargă monopolul istoric al Rusiei asupra unei regiuni fermecătoare. Cînd o astfel de reuniune se petrece în tihnă, tulburată doar de tentațiile ospitalității georgiene invazive – într-un Tbilisi ce juxtapune underground-ul unui variteu de dans tradițional georgian cu teatrul de marionete familial armean și băile sulfuroase azere cu sinagogile evreiești opulente –, te întrebi cît va mai dura ca Marea Neagră să devină o mare banală. Pesemne, cînd Axa se va intersecta cu Parteneriatul.

Smaranda Enache

CALENDAR * NAPTÁR

1 martie – Smaranda Enache a participat la București la întâlnirea ministrului de externe al Regatului Olandei cu reprezentanții ai unor organizații neguvernamentale, în cadrul unei consultări referitoare la integrarea României în UE;

3 martie – În coordonarea directorului Biroului de Drepturile Omului, Haller István, a avut loc la Arad întâlnirea cu monitorii de drepturile omului din regiunea Banatului (Arad, Timișoara, Caransebeș), cu participarea autorităților, a societății civile și a presei locale;

7 martie – Conferință de presă;

9-10 martie – „Good Governance in Multiethnic Communities”, conferință internațională organizată la Cluj de către CRDE; din partea Ligii Pro Europa a participat Haller István cu lucrarea „Reprezentarea romilor în luarea deciziilor din România”;

17-25 martie – Săptămîna Toleranței, ediția a XII-a: 17 martie - la Târgu-Mureș a avut loc, cu participarea Ligii Pro Europa, Conferința internațională Ghandi care a avut ca scop prezentarea Liceului Ghandi cu predare în limba romani din Pécs (Ungaria); 19 martie - Concurs de Orientare Interculturală în Tîrgu-Mureș, adresat copiilor și adolescenților; 20 martie - proiecția documentarului „Aurul – blestemul Roșiei Montane...Noul Eldorado” și dezbateri la Teatrul Ariel, avînd ca invitate de onoare pe Stephanie Roth și Ștefania Simion (Asociația „Alburnus Maior”); 21 martie - la Liceul „Bolyai Farkas” din Tîrgu-Mureș a avut loc lansarea cărții de memorii a d-lui Samuel Csernovits, supraviețuitor al Holocaustului, intitulată „TULÉLÉS” (Supraviețuirea). 23 martie - la Casa Tranzit din Cluj, LPE a organizat dezbateri „Discursul intelectual și provocările alterității”; 24 martie - la sediul Ligii Pro Europa masa rotundă „Șanse egale - religia în școli” avînd ca invitați profesori de religie de la liceele din oraș; 25 martie, la sediul Ligii Pro Europa a avut loc festivitatea de absolvire a Colegiului Democrației, ediția a XI-a;

28 martie – Conferință regională de informare asupra consecințelor juridice ale legislației și politicilor publice de prevenire și sancționare a tuturor formelor de discriminare, organizată la Cluj de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Ministerul Justiției din Olanda; din partea Ligii Pro Europa au participat Smaranda Enache și Haller István;

29 martie – Seminar organizat de Fundația Horia Rusu la București sub titlul „Combaterea corupției și apărarea drepturilor omului”; din partea LPE a participat Smaranda Enache;

5 aprilie – Conferință de presă;

7 aprilie – Recepție prilejuită de Ziua Internațională a Romilor, organizată la București de Ambasada SUA, Romani Criss, PNUD România, ACRR și Agenția de Monitorizare a Presei; din partea Ligii Pro Europa a participat Haller István; - vizita la sediul LPE istoricului Tom Gallagher și a președintelui Centrului „Ion Rațiu” pentru Democrație, Indrei Rațiu care au purtat discuții cu Smaranda Enache și Szokoly Elek;

8 aprilie – Adunarea Generală a Ligii Pro Europa; – „Chiar diferiți – același sînge”, dezbateri organizată la București cu ocazia Zilei Internaționale a Romilor de către Agenția Națională pentru Romi, CNCD, Asociația „Șanse Egale”, CRCR; din partea Ligii Pro Europa a participat Haller István; – Gala Societății Civile Rome, organizată la București de Alianța Civică a Romilor din România; lui Haller István i s-a decernat premiul pentru activitatea desfășurată în sprijinirea comunităților de romi; – Primăria Tîrgu-Mureș și Fundația Casrom România au oferit o diplomă de excelență Ligii Pro Europa pentru activitatea deosebită desfășurată în vederea îmbunătățirii situației romilor;

10 aprilie – A avut loc la Tîrgu-Mureș Conferința ONG Mureș de susținere a Campaniei 2%; din partea LPE a participat Smaranda Enache;

12 aprilie – Szokoly Elek a avut o intervenție pe postul Duna TV pe marginea legii lustrajiei;

17-22 aprilie – A avut loc la Tbilisi (Georgia) - întâlnirea partenerilor (Olanda, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, România, Georgia) din cadrul proiectului regional „Integration of Minorities”; din partea LPE au participat Smaranda Enache și Kacsó Judit;

18 aprilie – „Măsuri de creștere a încrederii între populația majoritară și comunitatea de romi din județul Harghita”, dezbateri organizată la Miercurea Ciuc de Romani Criss, Liga Pro Europa, CNCD, Prefectura Harghita; LPE a fost reprezentată de Haller István;

27 aprilie – Discuții privind parteneriatele și activitățile pentru reintegrare socială a infractorilor organizate de Serviciul de Protecție a Victimelor și Reintegrare Socială a Infractorilor de pe lângă Tribunalul Mureș; din partea Ligii Pro Europa a participat Haller István;

28 aprilie – „Drepturile omului și rolul societății civile”, dezbateri organizată de Centrul de Resurse pentru ONG-uri Tîrgu-Mureș; din partea Ligii Pro Europa a participat Haller István.

mărcius 1 – Smaranda Enache a participat la o întâlnire cu ministrul de externe al Regatului Olandei și reprezentanții ai unor organizații neguvernamentale, în cadrul unei consultări referitoare la integrarea României în UE;

mărcius 3 – Haller István, az Emberjogi Iroda igazgatójának tanácskozása Aradon a bánáti (Arad, Temesvár, Karansebes) emberjogi megfigyelőkkel, melyen részt vettek a helyi hatóságok, a civil társadalom és a sajtó képviselői.

mărcius 7 – A PEL havi sajtóértekezlete.

mărcius 9-10 – „Good Governance in Multiethnic Communities”c. nemzetközi konferencia Kolozsváron a CRDE szervezésében. A Pro Europa Ligát Haller István képviselte „A romák képviselete a döntéshozásban Romániában” c. előadással.

mărcius 17-25 – A Tolerancia Hetének XII. kiadása: március 17 – Ghandi Nemzetközi Konferencia Marosvásárhelyen a pécsi roma nyelvű Ghandi Liceum bemutatása kapcsán. Március 19 – Interkulturális tájékoztató verseny gyermekek és serdülők számára Marosvásárhelyen. Március 20 – „Új Eldorado. Az arany – Verespatak átka” c. dokumentumfilm vetítése és vitafórum az Ariel Színház termében. Diszvendégek: Stephanie Roth és Ștefania Simion az Alburnus Maior Egyesület részéről. Március 21 – Csernovits Sámuel, a Holokauszt túlélője, „Túlélés” c. könyvének bemutatása a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Liceumban. Március 23 – Vitafórum a kolozsvári Tranzit Házban „Az értelmiségű diskurzus és a másság kihívásai” címmel. Március 24 – „Eszélyegyenlőség – vallásoktatás az iskolában” címmel kerekasztalbeszélgetés a Pro Europa Liga tanácstermében a liceumok hitoktatásával. Március 25 – A Demokrácia Kollégiuma XI. évfolyamának kicsengetési ünnepsége a Pro Europa Liga székhelyén.

mărcius 28 – Regionális tájékoztató jellegű konferencia a diszkrimináció valamennyi formájának megelőzéséről és büntetéséről szóló törvények jogi következményeiről és közéleti politikáiról Kolozsváron az Országos Diszkriminációellenes Tanács és Hollandia Igazságügyi Minisztériuma szervezésében. A PEL-t Smaranda Enache és Haller István képviselték.

mărcius 29 – „A korrupció elleni harc és az emberi jogok védelme” című szeminárium Bukarestben a Horia Rusu alapítvány szervezésében. A PEL-t Smaranda Enache képviselte.

április 5 – A PEL havi sajtóértekezlete.

április 7 – A Romák Nemzetközi Napja alkalmából fogadás Bukarestben az AEÁ Nagykövetsége, a Romani Criss, a PNUD Romania, az ACRR és a Sajtófigyelő Ügynökség szervezésében. A PEL részéről Haller István vett részt. – Tom Gallagher angol történész és Indrei Rațiu, a „Ion Rațiu” Demokrácia Központ elnökének látogatása a PEL székhelyén ahol tárgyalásokat folytattak Smaranda Enache-val és Szokoly Elekkel.

április 8 – A PEL évi közgyűlése. – A Romák Nemzetközi Napja alkalmából vitafórum Bukaresben „Ha különbözünk is – vérünk azonos” címmel, a Romák Országos Ügynöksége, az Országos Diszkriminációellenes Tanács, az „Egyenlő Esélyek” Egyesület és a CRCR szervezésében. A PEL-t Haller István képviselte. – A Romák Civil Társadalmának gálája Bukarestben a Romák Polgári Szövetségének szervezésében. Haller István, a roma közösség érdekében folytatott tevékenységéért díjjal részesült. – Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala és a Casrom România Alapítvány elismerő oklevéllel tüntette ki a Pro Europa Ligát a romák helyzetének javítása érdekében folytatott tevékenységéért.

április 10 – A nemkormányzati szervezeteket támogató 2%-os Kampányról szóló Maros megyei konferencián a PEL-t Smaranda Enache képviselte.

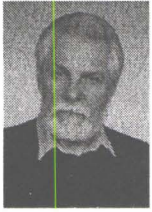
április 12 – A lustrációs törvény kapcsán Szokoly Elek beszélt a Duna TV-ben. **Április 17-22** – között zajlott az „Integration of Minorities” regionális projekt partnereinek (Hollandia, Bosznia és Hercegovina, Bulgária, Románia és Grúzia) találkozója Tbiliszi-ben. A PEL-t Smaranda Enache és Kacsó Judit-Andrea képviselték.

április 18 – Vitafórum Csíkszeredában „Bizalomnövelő lépések a Hargita megyei többségi lakosság és a roma közösség között” címmel, a Romani Criss, a Pro Europa Liga, az Országos Diszkriminációellenes Tanács és a Hargita Megyei Főispánság szervezésében. A PEL-t Haller István képviselte.

április 27 – A bűnözők társadalmi reintegrációja kapcsán a Maros Megyei Törvényszék az Áldozatok Védelméért és a Bűnözők Társadalmi Reintegrációjáért Ügynöksége által szervezett megbeszélés, melyen a PEL részéről Haller István vett részt.

április 28 – „Az emberi jogok és a civil társadalom szerepe” címmel vitafórum Marosvásárhelyen a Nemkormányzati Szervezetek Forrásközpontja szervezésében, melyen a PEL részéről Haller István vett részt.

Lehamite (pur și simplu)

Nu mă consider un analist politic. Ca un reflex de autoapărare, probabil, nu am răbdare să mă cufund în acest *local combat* al politichiei cotidiene în care zboară fără distincție pumni, picioare, injurii, calomnii, amenințări, salivă și sânge spre marele amuzament al unui public confuz, mulțumit în felul său cu puțină mămăligă (variantea locală al lui *panem*) și mult *circenses*.

Uneori mă gândesc cu nostalgie la primii ani de după revoluție – ani grei, la propriu, dar plini de speranțe și iluzii – în care puteam să-l înfruntăm pe guru Brucan fără sentimentul penibilului pentru predicțiile sale descurajant de realiste, ani în care, credeam noi, conta fiecare (cu-)tremur al vieții publice și, credeam noi, era vital să luăm atitudine. Poate că a și fost într-un fel. Am visat ani de-a rândul la normalitate și iată-ne astăzi în plină „normalitate”. Normalitatea minciunii, a sperjurului, a mitocăniei, a hoției, a duplicității. Doar la câteva ceasuri înainte de intrarea în Europa „mult visată”. Visată de noi într-un fel și înfăptuită, probabil, cu complicitatea euroconformă a unor birocrati europeni, în cu totul alt fel de cei care se profilează a deveni câștigătorii tranziției. Realisti, cinici, perseverenți, calculați.

Nu sînt decît un analist amator (neremunerat pentru modestele-mi opinii) și îmi vine tot mai greu să-mi înving greața provocată de miasele viviseției unei societăți lipsite de busola reperelor morale. De lehamite nu mai găsesc nici cuvintele potrivite pentru a descrie corect „starea națiunii” mele, o națiune bolnavă, atomizată, gregară, ranchiunoasă, răzbunătoare, frustrată. O națiune, a cărei parte mai sănătoasă emigrează. O națiune care are, probabil, așa cum se spune, conducătorii pe care-i merită. Printre aceștia, pe cel mai iubit dintre marinari, un Popey care cade mereu în picioare, chiar dacă nu e capabil să facă distincție între prieteni și dușmani, între putere și opoziție, între interesul său și cel național, între bine și rău. Și totuși, dacă trebuie să alegem între „cei doi comuniști” – Adrian Năstase și fostul său coleg de partid și guvern, Traian Băsescu – sîntem fericiți, în ciuda lipsei sale de stil – *mais*, „*le style c'est l'homme*” – că-l avem pe acesta din urmă. Nu e tragic?

Fosta noastră colegă de civilie, astăzi, spre bucuria noastră ministru al justiției, încearcă haiducește să zdrobească dușmanul de castă trecînd cu generozitate peste chichițele democrației, un lux care, oricum – consideră domnia sa – nu are priză la români. Și nu știu dacă aș putea s-o contrazic cu sufletul împăcat. Dar justiție înseamnă, totuși, reguli (corecte sau incorecte) și respectarea acestora. Chiar dacă unii rechini ar putea să scape din plasa ei. S-a mai întîmplat și în istoria democrațiilor consolidate. Data integrării ne presează, știm, dar o societate consolidată se clădește în timp. Poate chiar ca un zilnic plebiscit. Respectîndu-se chiar și Parlamentul nostru dubios, plin de figuri sinistre, ce-i drept – alese firește de onoratul nostru „bobar” –, dar singurul pe care-l avem, și care

nu poate fi înlocuit decît de opusul său care este dictatura. Nu e comic?

Societatea noastră civilă (nu al lor, chiar dacă și „ei” se zdrobesc să „facă” o societate civilă care să-i susțină – eforturile dlui Răzvan Theodorescu în acest sens, ca sarcină de partid, sînt relevante), cît de cît unitară pînă nu de mult, dă tot mai multe semne de fisurare, ba din motive ideologice, ba din cele ale orgoliilor personale. Principiile și interesele se amestecă tot mai indistinct în ciorba de potroace a confuziilor morale. Este tot mai greu să deosebești lichelele de oamenii onorabili. Utopiștii societății civile aproape că au dispărut, fie intrînd în politică, fie în lumea afacerilor, ambele domenii putînd fi pînă la urmă onorabile. Decît că au trebuit să renunțe la vise. Nu e trist?

Presa a jucat în mod indiscutabil un rol important în construcția societății noastre democratice pe care o savurăm ăstăzi. Am fost în toți acești ani susținătorii fără rezerve ai libertății de expresie, chiar și atunci cînd unii reprezentanți ai breslei jurnaliștilor s-au dedat la cele mai mizerabile insulte și calomnii, crezînd că libertatea nu are de-a face cu responsabilitatea și onoarea. Unii jurnaliști, făcători de opinie, au evoluat spectaculos, așa cum era normal (ce-i drept, au avut nevoie de un deceniu și jumătate pentru asta!) de la conformismul standardului național(-ist) la un (auto-)criticism aproape european. Alții, dimpotrivă. Nimic mai derutant. Că publicații ca *România Mare* sau *Cuvîntul Liber* (ca să pomenesc doar de două dintre cele mai abjecte fițuici), continuă de cincisprezece ani să fie un fel de *Völkische Beobachter* românesc retardat care furnizează cu regularitate cantitatea de toxine unui public dependent de drogul naționalist șovin, tot mai puțin numeros de altfel, nu constituie nici o surpriză, aparține chiar peisajului nostru „democratic” original. Că doar ne place să fim unici în lume. Atunci însă, cînd publicații „de ținută”, care poartă pe emblemă profilul unor personalități democratice cu un trecut exemplar, publicații care dincolo de mici derapaje ocazionale au reprezentat ani de-a rîndul un reper democratic pentru majoritatea publicului cititor, devin propagandiștii mai mult sau mai puțin subtili ai urii, antieuropenismului, antioccidentalismului, antiliberalismului etc., lovitura dată normalității, echilibrului mental și moralității sociale este deosebit de periculoasă, perfidă, josnică, cu implicații destructive de durată asupra mentalității și așa confuze a omului de pe stradă. A electoratului românesc pînă la urmă, cel care va decide încotro să se învîrte timona țării în viitor. Mai e nevoie să numesc publicația (publicațiile) care și-a sumat acest rol dezonorant de a prosti lumea ca s-o poată manipula în voie în scopuri doar bănuite deocamdată? Cu concursul indubitabil al „oamenilor onorabili”, analiști fini (poate și ei câștigători într-un fel a tranziției), ale căror articole docte sînt acoperite cu ușurință de bruiajul titlurilor sonore care susțin contrariul mesajelor acestora? *Nomina odiosa*. Dar nu e tragicomic?

Cenzură și abuz la Tg-Mureș

Agencia de Monitorizare a Presei – Academia Cațavencu (AMP-AC) protestează împotriva acțiunii abuzive a Inspectoratului Județean de Poliție Tîrgu-Mureș de confiscare a publicației Európai Idő (Timpul european). AMP-AC se alătură demersului început de Liga Pro Europa, solicitînd IJP Tîrgu-Mureș să precizeze în baza cărui mandat s-a desfășurat operațiunea poliției și care este autoritatea care a emis ordinul de confiscare a numărului 5/2006 al publicației de limbă maghiară.

În data de 8 Martie 2006, polițiștii din Tîrgu-Mureș au confiscat toate exemplarele săptămînalului Európai Idő distribuite la chioșcurile de vînzare a presei din oraș. Numărul confiscat conținea un articol care reproducea și comenta „Cele 12 puncte ale secuilor”, un text-proclamație cu un conținut radical, în care se cere constituirea unei „Republici Secuiești Independente”.

Conform unor materiale apărute azi în mai multe publicații naționale, Nicolae Căbulea, șeful IJP Mureș, a declarat că ziarele au fost ridicate în vederea examinării, pe motiv că ele aduc atingere siguranței naționale, ulterior urmînd să fie înapoiate distribuitorilor de presă. „Dacă vom constata că materialele conținute în această publicație atentează la Constituția țării și nu respectă legislația în vigoare, vom face demersurile necesare pentru a ne declina competența în favoarea Parchetului. Nu este o confiscare propriu-zisă. Este vorba de ridicarea lor, o măsură procedurală prevăzută de Codul de Procedură Penală”, a precizat Nicolae Căbulea.

Dacă intenția IJP Tîrgu-Mureș era doar aceea de a examina conținutul materialului publicat de Európai Idő,

atunci ar fi fost de ajuns să fie analizat un singur exemplar al publicației și nu să fie confiscat masiv tirajul acesteia.

De aceea, AMP-AC consideră această acțiune ca fiind un act de cenzură și o limitare gravă a libertății de exprimare. **Curtea Europeană a Drepturilor Omului** a arătat în repetate rînduri că „permisiunea de a propune și dezbate diverse programe politice, chiar și cele care pun sub semnul întrebării modalitatea de organizare a unui stat, este de esența democrației atîta timp cît nu este afectată însăși democrația” (OZDEP vs. Turcia). Curtea a mai arătat, de asemenea, că **numai chemarea la violență poate fi sancționată**, că publicul are dreptul de a fi informat, inclusiv despre opiniile supărătoare, iar statul nu poate invoca siguranța națională sau alte justificări similare pentru a sancționa vehicolul opiniilor, cum ar fi politicienii sau presa (Surek și Ozemir vs. Turcia). Materialul publicat de Európai Idő se înscrie, în opinia noastră, în categoria acestui tip de exprimare protejată.

În plus, APADOR-CH a arătat în mod clar că articolul 166/1 Cod Penal care pedepsește acțiunile împotriva ordinii constituționale, articol invocat de **autoritățile române, intră în contradicție cu jurisprudența CEDO** atîta timp cît pedepsește discutarea liberă sau asocierea în vederea discutării libere a unor chestiuni de interes public, în lipsa existenței unui pericol real de violență. **Ordinea constituțională și caractererele statului** sunt în mod vădit astfel de chestiuni de **interes public**.

Agencia de Monitorizare a Presei

Membru al Rețelei Reporterii fără Frontiere

9 martie 2006

Sesizare

Către

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Liga Pro Europa a luat la cunoștință din relatările presei de declarațiile senatorului PSD Antonie Iorgovan care a afirmat, la Craiova, în data de 17 martie 2006, referitor la susținătorii deputatului Adrian Năstase, următoarele: „*criteriile de apartenență la această gașcă sînt homosexualitatea, masoneria și infracțiunea*”.

Considerăm că o astfel de declarație nu are nici o scuză și nu poate fi trecută cu vederea sub pretextul că ar intra în categoria luptei politice. Este inadmisibil ca ori de cîte ori se urmărește compromiterea unui adversar politic, să se recurgă la discursuri agresive față de minoritățile de orice fel cărora

Constituția le garantează drepturi egale cu toți cetățenii României.

Emis de un jurist care se consideră „părintele Constituției”, acest limbaj vulgar se constituie într-o încălcare a dreptului la demnitate personală, așa cum este acesta definit de art. 19 al **OG 137/2000**, cu modificările ulterioare.

Liga Pro Europa solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să se sesizeze în cazul senatorului Antonie Iorgovan și să aplice măsurile ce se impun.

22 martie 2006, Tîrgu-Mureș

Liga Pro Europa își manifestă profunda îngrijorare pentru turnura naționalistă din politica românească

Cu mai puțin de un an înaintea integrării României în Uniunea Europeană, a luat naștere, spre îngrijorarea societății civile, o coaliție naționalistă transpartinică de tipul celei din perioada 1990-1996, în care sînt angrenate, alături de partide extremiste ca PRM, PIN, PNG, lideri ai PSD, PD și PC, în pofida angajamentului electoral ferm de reformă a clasei politice și de susținere consecventă a integrării României în Uniunea Europeană.

În intenția de a submina rapoartele Comisiei Europene din mai și noiembrie 2006, decisive pentru integrarea la 1 ianuarie 2007, coaliția naționalistă transpartinică induce în România o atmosferă de panică și suspiciune mult mai apropiată de reacționarismul din Belarus, decît de normalitatea din statele democratice.

Calul de bătaie este din nou chestiunea maghiară, chiar dacă atît maghiarii, cît și românii au reușit să demonstreze în ultimul deceniu și jumătate o apropiere a pozițiilor pentru susținerea procesului de reconciliere istorică și a parteneriatului strategic.

Recurgînd sistematic la fals și minciuni, coaliția naționalistă transpartinică încearcă să convingă electoratul românesc că țara se află în pericol de dezmembrare, așa cum au făcut-o succesiv în toate momentele cheie ale integrării euro-atlantice. Se vehiculează cu obstinație minciuna că niciunde în Europa nu există forme de protecție a minorităților superioare celor din România, că autonomia universitară, culturală, teritorială sînt inexistente în Uniunea Europeană, trecîndu-se sub tăcere valori consensuale fondatoare ale UE, între ele protecția drepturilor și libertăților fundamentale omului și protecția comunităților minoritare.

În legătură cu acestea, Liga Pro Europa face următoarele aprecieri:

1.Cazul Universității Babeș-Bolyai. Liga Pro Europa susține crearea unei universități autentic multiculturală și nu perpetuarea multiculturalismului de vitrină. Aceasta nu este în contradicție cu înființarea unei universități de stat în limba maghiară, un drept inalienabil al comunității maghiare, care i-a fost anulat printr-un act discreționar al autorităților comuniste. Universitatea multiculturală și universitatea de stat în limba maghiară sînt la fel de legitime, pot coexista armonios, susținerea uneia nu trebuie să se facă în detrimentul celeilalte.

2.Cazul Fundației Gojdu. Problematika Fundației Gojdu și a bunurilor sale este o chestiune juridică de drept

privat. Dacă Fundația Gojdu din Sibiu se consideră succesorul legal, poate ataca în instanță Fundația româno-maghiară Gojdu înființată la 20 octombrie 2005 prin acordul celor două guverne. Presiunile asupra Parlamentului, Guvernului, Ministerului Afacerilor Externe nu pot produce efecte juridice, în schimb pot împieta asupra credibilității României, fiind fără precedent respingerea unui acord internațional de către majoritatea care sprijină guvernul semnatar. Nu e un secret pentru nimeni ca bătălia în jurul Fundației Gojdu este întreținută tocmai de acele cercuri naționaliste care obstrucționează sistematic retrocedarea bunurilor confiscate aparținînd bisericii greco-catolice, comunității evreiești, bisericii romano-catolice, luterane, evanghelice și multor altor comunități minoritare.

3.Autonomia Ținutului Secuiesc. Faptul că la 15 martie a.c. se intenționează organizarea unei adunări populare la Odorheiu Secuiesc este consecința directă a refuzului obstinat al autorităților statului de a discuta în profunzime și cu seriozitate propunerile unei părți importante a minorității maghiare, care solicită de ani de zile acordarea unui statut special de autonomie teritorială. Astfel de statute se întîlnesc în mai multe state membre UE și, conform experților, au contribuit la un grad sporit de protecție a minorităților și la întărirea stabilității țărilor respective. Asistăm totodată la consecințele abuzului juridic prin care s-a împiedicat, pornind de la o lege electorală aberantă și restrictivă, fără pereche în Europa, înregistrarea Uniunii Civice Magiare sau a Consiliului Național Secuiesc.

4.Liga Pro Europa apreciază că Legea statutului minorităților este o lege care va contribui la o mai bună protecție a patrimoniului cultural, lingvistic și religios al comunităților minoritare. Adoptarea ei a fost recomandată în raportul Parlamentului European (al deputatului socialist Pierre Moscovici). Respectarea autonomiei culturale a minorităților este în avantajul aprofundării democrației pluraliste în România, după cum neadoptarea legii poate avea consecințe nedorite.

Liga Pro Europa solicită politicianilor, presei și societății civile democratice să-și asume cu curaj valorile democrației pluraliste și să facă front comun împotriva coaliției naționaliste transpartinică care este pe cale să compromită integrarea europeană.

Târgu-Mureș, la 7 martie 2006

Săptămîna

Săptămîna Toleranței – organizată anual în perioada 19-25 martie – a avut o contribuție substanțială în cei 12 ani de cînd este organizată de Liga Pro Europa în înfrîngerea prejudecăților și în intensificarea încrederii și cooperării între localnici. Și în ediția sa de acest an, Săptămîna Toleranței a constat într-o serie de evenimente menite să reclădească încrederea într-un oraș care în martie 1990 a fost epicentrul ciocnirilor etnice între români, maghiari și romi.

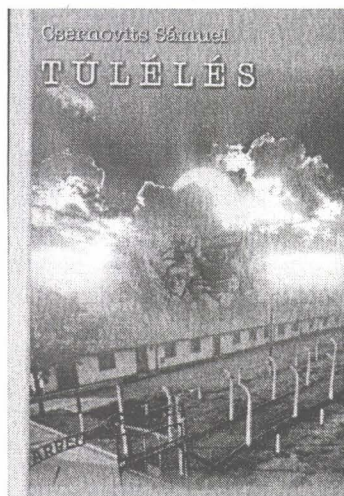
Vineri 17 martie, între orele 9.45-18.30, la Sala mică a Palatului Culturii din Târgu-Mureș a avut loc, cu participarea Ligii Pro Europa, Conferința internațională Ghandi care a avut ca scop prezentarea Liceului Ghandi cu predare în limba romani din Pécs (Ungaria) și posibilitatea translatării acestui model în Târgu-Mureș.

Duminică, 19 martie, s-a desfășurat Concursul de Orientare Interculturală care are ca obiectiv conștientizarea de către tînăra generație a caracterului intercultural al orașului. În ciuda vremii mohorâte, s-au înscris la concurs 184 de copii și adolescenți, la startul dat la ora 11.00 din Piața Teatrului aliniindu-se astfel nu mai puțin de 46 de echipaje care au concurat în cadrul a trei categorii distincte: clasele I-IV, clasele V-VIII și clasele IX-XII. Echipajele situate pe primele trei locuri, în cadrul fiecărei categorii de vîrstă, au fost premiate de organizatori.

Luni, 20 martie, de la ora 18.00, a avut loc la Sala de Spectacole a Teatrului Ariel, în organizarea Ligii Pro Europa, proiecția documentarului „Aurul – blestemul Roșiei Montane... Noul Eldorado”.

La dezbateră cu public ce a urmat vizionării filmului au participat reprezentanții celor mai importante organizații neguvernamentale de mediu din Tîrgu-Mureș, invitatele de onoare doamna Stephanie Roth și doamna Ștefania Simion (reprezentante ale Asociației „Alburnus Maior”), directorul Agenției de Protecția Mediului Târgu-Mureș Dănuț Ștefănescu.

Marti 21 martie, ora 13.00, la Liceul „Bolyai Farkas” a avut loc lansarea cărții de memorii a d-lui Samuel Csernovits, supraviețuitor al Holocaustului, intitulată „TÚLÉLÉS” (Supraviețuirea). Volumul a apărut la Editura Lyra, Târgu-Mureș, 2005. Cu acest prilej, dl. Csernovits a evocat, în fața unui numeros public de adolescenți, deportarea evreilor din Transilvania de Nord în perioada regimului horthyst. Autorul a acordat autografe tinerilor care au urmărit impresionati expunerea. Volumul urmează să fie publicat în viitorul apropiat și în limba română.

Joi 23 martie, de la ora 16.00, la Casa Tranzit din Cluj, Liga Pro Europa a organizat dezbateră „Discursul intelectual și provocările alterității”. Reunind profesori universitari de la Universitatea „Babeș-Bolyai”, dar și factori de decizie politică, dezbateră și-a propus să aducă față în față și să ofere astfel un spațiu de dialog între cele două „tabere”, română și maghiară, care s-au format în ce privește soarta universității clujene.

Vineri 24 martie, ora 13.00, la sediul Ligii Pro Europa a avut loc masa rotundă „Șanse egale - religia în școli”. Având ca invitați profesori de religie de la liceele din oraș, discuția a avut ca obiectiv colectarea de informații concrete asupra felului în care este predată religia în școli, dacă ea are într-adevăr statut de materie opțională și dacă în spațiul public al școlii se regăsesc reprezentat și confesiunile minoritare s-au acesta este alocat în totalitate confesiunii majoritare.

Sâmbătă 25 martie, ora 11.00, la sediul Ligii Pro Europa a avut loc festivitatea de absolvire a Colegiului Democrației, ediția a XI-a, în cadrul căreia colegienilor le-au fost înmânate diplomele de absolvire, iar aceștia au avut prilejul să își prezinte viziunea pe care o au asupra dezvoltării propriului oraș.

Toleranței

S.O.S. Roșia Montana

În urma analizării noilor documente vizînd proiectul de exploatare minieră al Gabriel Resources Gold Corporation și a luărilor de poziție publice pe acest subiect, **LIGA PRO EUROPA** își reafirmă susținerea pentru inițiativele civice care se opun proiectului de exploatare minieră.

Motivele pentru care Liga Pro Europa consideră că trebuie să se opună acestui proiect sînt următoarele:

- Localitatea Roșia Montană este **parte a moștenirii culturale mondiale**. Punerea în practică a proiectului Companiei Roșia Montană Gold Corporation ar rade de pe fața pămîntului, în cei 17 ani de exploatare a aurului preconizați, prima localitate atestată documentar din România (185 d.Hr.), sub denumirea de Alburnus Maior, locul în care au fost descoperite cele 25 de Tăblițe cerate, un important izvor de drept roman. Considerăm inoportună și total neavenită descărcarea de sarcină arheologică a masivului Cîrnic, care adăpostește kilometri de galerii pre-romane, romane și medievale unice în lume.

Atît guvernul actual cît și guvernul anterior au declarat, în mod repetat, că prioritatea națională este integrarea României în Europa; ca atare, ar trebui să se abțină de la orice gest care afectează moștenirea culturală europeană, mai mult, ar trebui să se plaseze în fruntea campaniilor de protejare a acestora.

Roșia Montană este parte a moștenirii culturale românești (un număr semnificativ de case din localitate fiind clădiri de patrimoniu), moștenire care se găsește într-o stare jalnică pe tot teritoriul țării. Zi de zi se deteriorează iremediabil cetățile fortificate (o porțiune de 35 m din zidul Cetății din Sighișoara s-a prăbușit de curînd), bisericile de lemn, castelele renaștentiste, edificiile cultural-istorice.

- În zona afectată de proiectul firmei Gold Corporation se găsesc 10 biserici: 6 în Roșia Montană și 4 în Corna și Gura Cornei (două biserici ortodoxe române, două biserici greco-catolice, o biserică pentecostală, două case de rugăciuni baptiste, precum și o biserică romano-catolică, o biserică reformată, o biserică unitariană, acestea din urmă aflîndu-se în zona protejată). De asemenea, în zona acoperită de proiect se află 9 cimitire, unul public și celelalte aparținînd diferitelor confesiuni: ortodoxă, greco-catolică, romano-catolică și unitariană. Susținem fără rezerve poziția cultelor

religioase care și-au declarat în mod repetat dezacordul față de proiect și de **preconizata strămutare a bisericilor și cimitirelor**.

- Liga Pro Europa consideră că, fie deliberat, fie din necunoștință de cauză, există tendința să se minimalizeze dimensiunile **dezastrului ecologic** pe care proiectul de exploatare a aurului l-ar produce. Suntem îngrijorați de implicațiile ecologice ale proiectului de exploatare: iazul de decantare cu cianuri, care ar urma să fie amplasat pe actualul spațiu al satului Corna, ar acoperi 600 ha, cu o capacitate de stocare de 250 milioane tone ce ar fi reținute de un baraj înalt de cca. 180 m. Există pericolul apariției de fisuri, atît în baraj cît și în structurile adiacente ale acestuia. În cazul accidentului ecologic de la Baia Mare de acum cîtiva ani se mai poate spera într-o refacere a florei și faunei în aproximativ 20-30 de ani, în schimb urmele lăsate de exploatarea minieră de la Roșia Montană vor fi permanente.

De asemenea, zona va fi afectată și de o poluare fonică, dat fiind faptul că pentru exploatare vor fi folosite mai multe sute de tone de explozibil; totodată, în urma detonărilor vor degaja în atmosferă mari cantități de praf și gaze toxice.

- Proiectul de exploatare minieră ar urma să aibă un **impact social negativ**, deoarece implică strămutarea a 900 de familii, aproximativ 2.000 de persoane. O parte a acestora, în urma repetatelor presiuni exercitate de către companie, și-au vîndut deja casele, mutîndu-se în alte zone ale țării. Un număr de aprox. 350 de familii s-au declarat, în mod ferm, împotriva vînzării imobilelor și părăsirii locurilor natale.

Exploatarea minieră, care conform declarației firmei Roșia Montană Gold Corporation ar avea o durată de viață de 17 ani, ar lăsa în urma sa o distrugere a valorilor culturale, istorice, sociale și peisagistice inimaginabile.

- Comunitatea locală, dar și cea națională și internațională este **dezinformată sistematic**: printr-o campanie publicitară agresivă, Gabriel Resources inculcă în mod sistematic ideea că nu există alternative economice viabile la proiectata exploatare a aurului, iar acestei campanii nu i se contrapune nimic - opiniile contrare nu reușesc să răzbată la publicul larg întrucît presa preferă, fie pentru că nu consideră subiectul îndeajuns de picant, fie din alte motive, să păstreze tăcerea în ce privește această problemă.

19 aprilie 2006

REZOLUȚIA 1481 (2006)*

NECESITATEA CONDAMNĂRII INTERNAȚIONALE A CRIMELOR REGIMURILOR COMUNISTE TOTALITARE

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

1. Adunarea Parlamentară se raportează la Rezoluția sa 1096 (1996) cu privire la măsurile pentru demantelarea moștenirii fostelor sisteme totalitariste comuniste.

2. Regimurile comuniste totalitariste care au fost la putere în Europa Centrală și de Est în

secolul trecut și care încă mai sunt la putere în câteva țări din lume, s-au caracterizat, fără excepție, prin încălcări masive ale drepturilor omului. Încălcările au fost diferite în funcție de cultură, țară și perioada istorică și au cuprins asasinări și execuții individuale și colective, moartea în lagăre de concentrare, înfometare, deportări, tortură, muncă silnică și alte forme de teroare fizică în masă, persecuția pe criterii etnice sau religioase, încălcări ale libertății de conștiință, de gândire și exprimare, ale libertății presei, precum și absența pluralismului politic.

3. Crimele erau justificate în numele teoriei luptei de clasă și al principiului dictaturii proletarietului. Interpretarea ambelor principii a legitimat „eliminarea” persoanelor care erau considerate dăunătoare construirii unei noi societăți și, ca atare, dușmani ai regimurilor comuniste totalitare. Un număr imens de victime din fiecare țară erau proprii conaționali, fiind vorba mai cu seamă de popoarele din fosta URSS care înțrec de departe alte popoare în ce privește numărul victimelor.

4. Adunarea recunoaște că, în pofida crimelor regimurilor comuniste totalitare, unele partide comuniste europene au contribuit la realizarea democrației.

5. Căderea regimurilor comuniste totalitare din Europa Centrală și de Est nu a fost urmată în toate cazurile de o anchetare internațională a crimelor comise de acestea. Ba mai mult, autorii acestor crime nu au fost aduși în fața justiției de către comunitatea internațională, așa cum s-a întâmplat în cazul crimelor îngrozitoare comise de național socialism (nazism).

6. Drept urmare, conștiința publică a crimelor comise de regimurile comuniste totalitare este foarte deficitară. Partidele comuniste sunt legale și active în unele țări chiar dacă în unele cazuri ele nu s-au desolidarizat de crimele comise de regimurile comuniste totalitare în trecut.

7. Adunarea are convingerea că cunoașterea istoriei este una din premisele evitării unor crime asemănătoare în viitor. Ba mai mult, evaluarea și condamnarea morală a crimelor comise joacă un rol important în educarea generațiilor tinere. Poziția clară a comunității internaționale cu privire la trecut poate reprezenta un punct de referință pentru acțiunile lor viitoare.

8. Mai mult, Adunarea crede că acele victime ale crimelor comise de regimurile comuniste totalitare care încă mai sînt în viață sau familiile lor merită compasiune, înțelegere și recunoaștere pentru suferințele lor.

9. Regimurile comuniste totalitare încă mai sînt active în unele țări ale lumii și continuă să comită crime. Aspecte ale

interesului național nu ar trebui să împiedice țările de la o critică adecvată a regimurilor comuniste totalitare actuale. Adunarea condamnă ferm toate aceste încălcări ale drepturilor omului.

10. Dezbaterile și condamnările care au avut loc pînă acum la nivel național în unele din statele membre ale Consiliului Europei nu poate scuti comunitatea internațională de la a lua o poziție clară cu privire la crimele comise de regimurile comuniste totalitare. Ea are o obligație morală de a o face fără nici o întârziere.

11. Consiliul Europei se află într-o poziție adecvată pentru o asemenea dezbatere la nivel internațional. Toate fostele țări comuniste europene, cu excepția Bielorussiei, sunt acum membre ale Consiliului, iar protecția drepturilor omului și statul de drept sînt valorile de bază pe care el le reprezintă.

12. De aceea, adunarea Parlamentară condamnă ferm masivle încălcări ale drepturilor omului comise de regimurile comuniste totalitare și își exprimă compasiunea, înțelegerea și recunoașterea pentru victimele acestor crime.

13. Mai mult, Consiliul face apel la toate partidele comuniste sau postcomuniste din statele membre care încă nu au făcut acest lucru să reevalueze istoria comunismului și propriul trecut, să se desolidarizeze clar de crimele comise de regimurile comuniste totalitare și să le condamne fără echivoc.

14. Adunarea este convinsă că această poziție clară a comunității internaționale va netezi calea pentru continuarea reconcilierii. Mai mult, ea va încuraja istoricii din întreaga lume să își continue cercetările care au ca obiectiv determinarea și verificarea obiectivă a ceea ce s-a întâmplat.

Notă:

* *Dezbaterea Adunării* din 25 ianuarie 2006 (Ședința nr.5) (Vezi Doc. 10765, raport al Comisiei pentru Probleme Politice, raportor: D-1 Lindblad). *Text adoptat de către Adunare* la 25 ianuarie 2006 (Ședința nr.5).

Traducere de Doina Baci

COMUNICAT

Liga Pro Europa își manifestă profunda dezamăgire față de aranjamentul care a împiedicat alegerea Domnului Constantin Ticu Dumitrescu în funcția de președinte al CNSAS.

Domnul Constantin Ticu Dumitrescu este o personalitate simbolică pentru deconspirarea securității și ar fi fost garantul moral al unei autentice rupturi cu trecutul comunist de care România are nevoie în cel mai înalt grad pentru a deveni un membru credibil al Uniunii Europene.

Liga Pro Europa adresează un apel ferm tuturor personalităților și formațiunilor politice care pot contribui la depășirea acestei situații și susține alegerea Domnului Constantin Ticu Dumitrescu în funcția de președinte al CNSAS.

Tîrgu-Mureș, la 30 martie 2006
Smaranda Enache, Copreședintă

APEL

PENTRU CONDAMNAREA COMUNISMULUI

La 16 ani de la *Proclamația de la Timișoara* care a consacrat idealurile anticomuniste ale revoluției române din decembrie 1989, vă solicităm în mod ferm să condamnați regimul comunist din România ca nelegitim și criminal. Această solicitare a fost exprimată de societatea civilă încă din 1990 și este în consens cu Rezoluția 1481 adoptată la data de 25 ianuarie 2006 de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei privind necesitatea condamnării crimelor comise de regimurile comuniste totalitare. Aceste crime trebuie condamnate nu doar pentru a răspunde unei recomandări a Consiliului Europei, ci pentru a răspunde voinței poporului român manifestată încă din primele ore ale revoluției anticomuniste. Începând din 1990, condamnarea comunismului de către societatea civilă s-a concretizat într-un volum uriaș de mărturii și documente: mii de studii și sinteze ale istoricilor, mii de cărți de mărturie, sute de filme documentare cu mărturii filmate, zeci de mii de ore cu înregistrări audio, nenumărate materiale publicate în ziare, reviste și în spațiul internet. După 1990, Asociația Foștilor Deținuți Politici din România a denunțat crimele Securității prin acțiuni în justiție, a inițiat proiectele Legii deconspirării Securității (1993) și Legii lustrăției (1994), înălțând totodată pe întreg cuprinsul țării monumente închinare memoriei victimelor. Menționăm că România este prima țară în care există, creat de Academia Civică, un *Memorial al Victimelor Comunismului*, înființat la Sighet în 1994, luat sub egida sa de Consiliul Europei și declarat de Parlamentul României *ansamblu de interes național*. În 1998 Consiliul Europei îl considera printre primele trei locuri de păstrare a memoriei continentului, alături de Memorialul de la Auschwitz și Memorialul Păcii din Franța.

Fostele țări comuniste care astăzi fac parte din Uniunea Europeană, au condamnat de mult caracterul nelegitim și criminal al comunismului în țările lor. România a suportat un regim politic de o criminalitate extremă. Raportat la numărul populației țara noastră a avut cel mai mare număr de victime supuse exterminării. În toate fostele țări comuniste regimul totalitar a căzut fără victime sau aproape fără victime, în timp ce în România populația neînarmată și pașnică a fost masacrată: peste 1200 de morți și peste 4000 de răniți. În mod firesc, România ar fi trebuit să fie prima țară care să condamne oficial crimele comunismului. Până în prezent acest lucru nu s-a întâmplat. Nu a fost posibilă adevărata reformă morală a României.

În timpul comunismului au fost încălcate în mod flagrant și programatic aproape toate drepturile omului, cu toate că statul s-a angajat să respecte *Declarația Universală a Drepturilor Omului* odată cu admiterea României în Organizația Națiunilor Unite (1955).

Condamnarea oficială a crimelor comunismului trebuie făcută cât mai curând posibil, ideal la data de 22 Aprilie, când aniversăm începutul manifestației anticomuniste din Piața Universității, cel mai lung miting anticomunist din istorie (52 de zile și de nopți fără întrerupere). Condamnarea criminalității comunismului trebuie făcută odată cu prezentarea principalelor crime comise de acesta. Este incredibil că au fost posibile orori atât de multe și atât de mari. Multe dintre ele ne-au fost ascunse. Altele le-am trăit, dar le-am cunoscut doar parțial. Majoritatea românilor nu știu decît foarte puțin despre acestea. Cei tineri nu știu nimic sau aproape nimic.

Apreciem ca deosebit de necesară decizia guvernului de înființare a Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România. Considerăm binevenită propunerea recentă a ministrului de externe pentru organizarea în România a unei conferințe internaționale pe tema crimelor comise în numele ideologiei comunismului. Menționăm în acest context afirmația președintelui Statelor Unite, George W. Bush, referitoare la impunerea forțată a comunismului: "Acordul de la Yalta a continuat tradiția nedreaptă a celui de la München și a pactului Ribbentrop-Molotov. Încă o dată, când au negociat marile puteri, libertatea națiunilor mici a fost oarecum neglijabilă. Totuși, această încercare de a sacrifica libertatea de dragul stabilității a lăsat un întreg continent divizat și instabil. Captivitatea a milioane de oameni din Europa Centrală și de Est va rămîne în memorie ca una dintre cele mai mari nedreptăți ale istoriei" (Riga, 7 Mai 2005).

Condamnînd criminalitatea regimului comunist veți dovedi că aveți voința politică de a face un act de dreptate istorică, premisă a reconcilierii naționale, așa cum cere din 1990 societatea civilă.

București, 10 martie 2006

Grupul pentru Dialog Social, Societatea Timișoara, Asociația Foștilor Deținuți Politici din România, Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței, Fundația Academia Civică, Asociația Pro Democrația, Alianța Civică, Asociația 21 Decembrie 1989, Blocul Național al Revoluționarilor - Decembrie 1989 (126 de organizații de revoluționari), Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc, Asociația Revoluționarilor fără Privilegii, Fundația pentru o Societate Deschisă, Memorialul Revoluției - Timișoara, Asociația 15 Noiembrie 1987 - Brașov, Fundația Memoria, Fundația "Timișoara '89", Fundația „Gheorghe Ursu”, Liga Pro Europa, Societatea Academică Română, APADOR-CH, Fundația Icar, Centrul pentru Monitorizarea și Combaterea Antisemitismului în România, Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului, Fundația Aspera, Liga Română de Presă, Institutul Român de Istorie Recentă, Solidaritatea Universitară, Centrul PEN Român și Centrul PEN din Rep. Moldova (filiale ale Organizației mondiale a scriitorilor), Asociația culturală "Pro Basarabia și Bucovina", Acțiunea pentru Apararea Drepturilor Omului, Atelierul Civic Ariergarda-Timișoara, Seniorii ligilor studențești-Piața Universității 1990, Fundația Culturală "Secolul 21", Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România.

Semnături în nume personal :

Foști deținuți politici / Personalități din țară și diaspora
(Pînă în prezent: 377 semnatori în nume propriu.

Lista rămîne deschisă, urmînd a fi republicată)

Politicile regionale ale Uniunii Europene

Cu toate că Uniunea Europeană este una din cele mai bogate zone ale lumii, există aici discrepanțe izbitoare între veniturile și oportunitățile regiunilor din interiorul său. Aderarea a zece noi țări în mai 2004, ale căror venituri sunt cu mult sub media UE, a adâncit aceste discrepanțe. Politicile regionale transferă resursele de la regiunile mai bogate spre cele mai sărace. Aceste politici sunt atât un instrument al solidarității financiare cât și o puternică forță de integrare economică.

Solidaritate și coeziune

Cele două cuvinte, solidaritate și coeziune, rezumă valorile aflate la temelia politicilor regionale ale UE:

- solidaritate deoarece politicile au ca obiectiv să aducă beneficii cetățenilor și regiunilor dezavantajate economic și social în comparație cu media europeană;
- coeziune deoarece există beneficii pentru toți în reducerea discrepanțelor de venit și bunăstare dintre țările și regiunile mai sărace și cele mai înstărite.

Diferențe mari ale nivelului de prosperitate există atât între statele membre cât și în interiorul lor. Chiar și înainte de extindere, cele mai dinamice zece regiuni ale Uniunii aveau un nivel de prosperitate, măsurat în PIB-ul pe cap de locuitor, care era aproape de trei ori mai mare decât al celor mai puțin dezvoltate zece regiuni. Cele mai prospere regiuni sunt cu toate urbane – Londra, Hamburg și Bruxelles.

Efectele dinamice ale apartenenței la UE, cuplate cu politici regionale viguroase și bine ținute, pot avea rezultate reale. Discrepanța dintre regiunile cele mai bogate și cele mai sărace s-au redus de-a lungul anilor. Cazul Irlandei este deosebit de încurajator. PIB-ul său, care se cifra la 64% din media Uniunii la momentul aderării țării în 1973, este în prezent unul din cele mai mari din Uniune.

Una din prioritățile actuale este apropierea cât mai rapidă a nivelului de trai din noile state membre de media Uniunii.

Cauzele inegalității

Inegalitățile au cauze diverse. Ele pot fi rezultatul unor handicapuri îndelungate impuse de izolarea geografică sau de schimbări sociale și economice mai recente sau de o combinație a acestora două. Impactul acestor dezavantaje este adesea evident în problemele sociale, școli de proastă calitate, șomaj ridicat și infrastructură inadecvată.

Costul succesului

Politicile Uniunii de reducere a discrepanțelor regionale sunt contruite pe patru fonduri structurale:

- Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Fondul Social European;
- Secțiunea fondului agricol comun al Uniunii consacrat dezvoltării rurale;
- Sprijinirea financiară a comunităților pescărești ca parte a politicilor piscicole comune.

Din aceste fonduri se vor face plăți de aproximativ 213

miliarde de euro, în mare o treime din totalul cheltuielilor Uniunii, între 2000 și 2006.

Alte 18 miliarde au fost alocate Fondului de Coeziune, înființat în 1993 pentru finanțarea infrastructurii de transport și de mediu din statele membre care aveau un PIB mai mic de 90% din media Uniunii la acea dată (Grecia, Irlanda, Spania și Portugalia). Aria de acoperire a acestei finanțări a fost extinsă pentru a include noile state membre. Ca urmare a performanței economice înregistrate, Irlanda a fost exclusă din 2004 ca beneficiar.

Unde se duc banii

Spre deosebire de fondul de Coeziune, regiunile sărace sau dezavantajate din toate țările membre pot beneficia de cele patru fonduri structurale în funcție de anumite criterii sau obiective.

- 70% din fonduri se duc spre așa-numitele regiuni de Obiectiv 1, în care PIB-ul este sub 75% din media europeană. În jur de 22% din populația Uniunii trăiește în cele 50 de regiuni care beneficiază de aceste fonduri ce sunt folosite la îmbunătățirea infrastructurii de bază și în încurajarea investițiilor de afaceri.

- Alte 11,5% din cheltuielile regionale se duc spre regiunile de Obiectiv 2 (zone care trăiesc un declin economic din cauza dificultăților structurale) pentru a le ajuta la reabilitarea economică și socială. În jur de 18% din populația Uniunii trăiește în astfel de regiuni. Un program din cadrul Obiectiv 2 aplicat în Danemarca, primind 162 de milioane de euro din fondurile structurale, a reușit să îmbunătățească transportul și telecomunicațiile în comunitățile de pe micile insule sau de pe coasta mării cu acces rutier sau feroviar limitat și care dispuneau de puțină apă potabilă locală.

- Obiectivul 3 se concentrează asupra inițiativelor și programelor de creare de locuri de muncă în toate regiunile care nu beneficiază de Obiectivul 1. 12,3% din fonduri se duc înspre adaptarea și modernizarea sistemelor de învățământ și profesionalizare și alte inițiative care promovează ocuparea forței de muncă.

Există, de asemenea, patru inițiative speciale, care însumează 5,35% din fondurile structurale:

- cooperarea transfrontalieră și interregională (Interreg III);
- dezvoltarea durabilă a orașelor și a zonelor urbane în declin (Urban II);
- dezvoltare rurală prin inițiative locale (Leader+);
- combaterea inegalităților și discriminării în ce privește accesul la piața muncii (Equal).

Grija pentru noii membri

Odată cu extinderea, suprafața și populația Uniunii au crescut cu 20% în vreme ce PIB-ul a crescut cu mai puțin de 5%. PIB-ul noilor veniți variază între aproximativ 72% din media Uniunii în Cipru și până la 35-40% în statele baltice (Estonia, Letonia și Lituania). Uniunea a creat programe financiare individuale pentru perioada 2000-2006 pentru a-i ajuta pe noii veniți să se adapteze la condiția de membru și înceapă să reducă discrepanța de venit față de restul Uniunii.

Diferența dintre lege și practică

La data de 18 aprilie 2006, Romani CRISS, Liga PRO EUROPA, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Prefectura județului Harghita au organizat masa rotundă „Măsuri de creștere a încrederii între populația majoritară și comunitățile de romi din județul Harghita”, cu scopul de a căuta soluții pentru romii evacuați ilegal de Primăria din Miercurea Ciuc din zona centrală în stația de epurare a municipiului.

La data de 27 iulie 2001, Consiliul local al municipiului Miercurea Ciuc a adoptat **Hotărârea nr. 115 din 27 iulie 2001 privind aprobarea amplasării provizorii a 10 rulote de pe strada Primăverii din municipiul Miercurea Ciuc.**

Evacuarea efectivă a romilor s-a produs în anul 2004. În toamna anului 2004, în numele romilor afectați, Liga PRO EUROPA s-a adresat Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, considerând că romii care au locuit în mod legal, cu chirie, într-un imobil pentru care Primăria avea obligația de a întreține structura clădirii (motivul evacuării fiind pericolul prăbușirii), au fost evacuați și mutați în afara orașului în mod discriminatoriu.

CNCD a constatat discriminarea, a sancționat-o cu avertisment și a solicitat modificarea hotărârii consiliului local și mutarea familiilor de romi în condiții acceptabile de locuit (legislația interzice locuirea în imediata apropiere a stațiilor de epurare).

Observând că soluția dată de CNCD nu este pusă în aplicare, LPE, din nou în numele victimelor, s-a adresat cu o nouă sesizare către CNCD. De această dată CNCD a dispus sancționarea Primăriei municipiului Miercurea Ciuc cu amenda contravențională în cuantum de 4.000 RON. Această soluție a rămas însă fără efect datorită omisiunii CNCD de a trimite această hotărâre și procesul-verbal de contravenție către Primăria municipiului Miercurea Ciuc.

În aceste condiții, Romani CRISS și Liga PRO EUROPA au încercat să realizeze o discuție cu autoritățile locale pentru a găsi o soluție pentru situația creată.

Din păcate, discuția a rămas fără rezultat.

Prima surpriză a fost repetarea continuă de către reprezentanții Primăriei Miercurea Ciuc (Szóke Domokos, viceprimar și Simon Zita) a „argumentului” conform căruia pe de o parte sînt principiile și legile, de cealaltă parte este practica, iar această practică nu poate și nici nu trebuie să fie conformă cu legile.

A doua surpriză: deși anterior discuției s-a afirmat că măsura mutării romilor din strada Nagy Imre la stația de epurare a orașului este una temporară, în cele din urmă reprezentanții Primăriei au recunoscut că doresc să permanentizeze situația, considerând că în situația în care romii ar beneficia de condiții normale de locuit, acest lucru ar fi o discriminare a lor! Iar o astfel de „discriminare pozitivă” este de neacceptat. Se pare că autoritățile din Miercurea Ciuc nu au auzit de măsuri afirmative, deși în acest caz nici măcar de măsuri afirmative nu poate fi vorba, ci de îndreptarea unei ilegalități comise de Primărie.

În consecință, discuția nu a putut produce nici un efect pozitiv. Astfel cele două organizații neguvernamentale (Romani CRISS și LPE) au fost obligate să formuleze o nouă plîngere la CNCD, solicitînd:

a) Sancționarea persoanei din cadrul CNCD care este răspunzătoare pentru neaplicarea amenzii de 4.000 RON, fapt prin care a creat un prejudiciu serios comunității de romi evacuate în mod ilegal. Deși neglijența în serviciu poate atrage și o pedeapsă penală, organizațiile au considerat că pentru o primă abatere de acest gen se poate aplica și o măsura mai puțin severă.

b) Impunerea respectării Deciziei CNCD prin care s-a dispus reglementarea situației romilor.

c) Informarea Primăriei Miercurea Ciuc privind noțiunile de discriminare, repararea discriminării și măsuri afirmative.

d) Aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege pentru angajații Primăriei.

Totodată, în solicitările lansate de Romani CRISS Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor aceasta a arătat că Primăria nu a solicitat Agenției pentru Protecția Mediului Harghita acordul de mediu pentru amplasarea barăcilor metalice, specificînd faptul că amplasamentul barăcilor pentru romi este situat în zona de protecție sanitară recomandată a stației de epurare și cu interdicție temporară de construire pînă la elaborarea studiului de specialitate conform PUG Miercurea Ciuc. Direcția de Sănătate Publică Harghita a constatat că locația este amplasată în zona de protecție a stației de epurare, ceea ce poate însemna un risc pentru sănătatea romilor, motiv pentru care a înștiințat Primăria Miercurea Ciuc cu privire la faptul că are obligația legală de a solicita efectuarea unui studiu de impact asupra sănătății.

Haller István

(continuare din pag. 10)

Politicele regionale ...

Aceste programe se ridică la un total de 22 de miliarde de euro, cu fonduri suplimentare disponibile în prezent pentru perioada post-aderare. Componentele sunt:

- ISPA (Instrumentul pentru Politicile Structurale de Pre-aderare) finanțează proiectele care vizează transportul și mediu cu un buget de 7,28 de miliarde de euro;

- Sapard (Programul Special de Aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală) se concentrează pe dezvoltare agricolă cu un buget de 3,64 de miliarde de euro.

Acestea de mai sus sunt suplimentate la mai vechiul program Phare al cărui buget pentru 2000-2006 este de 10,92 miliarde de euro și ale cărui priorități constau în:

- consolidarea capacității administrative și instituționale a noilor membri. Această componentă se ridică la 30% din bugetul programului.

- Proiecte de investiție financiară, care constituie restul de 70%.

Dincolo de termenul scurt

Comisia Europeană a publicat încă în iulie 2004 propunerile sale pentru niște politici regionale noi și mai integrate pentru perioada 2007-2013 după terminarea programelor actuale. Procedurile vor fi simplificate, iar finanțarea va fi concentrată pe regiunile cele mai nevoiașe din cele 25 de state membre. Pentru noua perioadă, Comisia propune un buget al politicilor regionale de 336 de miliarde de euro, ceea ce este din nou echivalentul unei treimi din bugetul total al UE.

Ideea este să se împartă cheltuielile în trei categorii. Din suma totală, 79% s-ar duce spre reducerea discrepanțelor dintre regiunile sărace și cele mai bogate, în vreme ce 17% ar fi cheltuiți pe creșterea competitivității regiunilor sărace și crearea de locuri de muncă la nivel local. Restul de 4% s-ar concentra pe cooperarea transfrontalieră a regiunilor de graniță.

CONTENTS:

P.1. Partnership vs. Axis – Representatives of six NGOs from five countries (Netherlands, Romania, Bulgaria, Bosnia and Herzegovina and Georgia) came together at a seminar „Integration of Minorities” in April in Tbilisi and set up a partnership meant to raise awareness both of the public and of the political-makers regarding peaceful and seminal coexistence majority-minorities;

P.2. A Romanian/Hungarian synopsis of the PEL’s main events in March-April 2006;

P.3 (Simply) Reluctance – The confusion that has overwhelmed both the public and political sphere for sixteen years, has now pervaded some of the press that has been known so far as „democratic”;

P.4 Censorship and Abuse in Tîrgu-Mureş – The Press Monitoring Agency protests against the confiscation of the Europai Idő newspaper by the Tîrgu-Mureş Police on account of its having an anticonstitutional content;

P.5. The Pro Europa League Is Concerned by the Nationalist Turn of the Romanian Political Scene – In its press release, the PEL points out to a deeply ingrained nationalism that has come to the surface in concrete actions of political parties that are not usually labeled as nationalist;

P.6-7. Week of Tolerance – a review of the activities carried out by the PEL: intercultural orientation competition, documentary film („New Eldorado”), book presentation („Survival”, by Samuel Csernovits, Holocaust survivor), debate „The Intellectual Discourse and Challenges of Alterity”, round table „Equal Opportunities – Religion in Schools”; **SOS Roşia Montană** – PEL’s press release is a protest against the envisaged surface gold mining at Roşia Montană that would put at peril both the environment and the local community;

P.8. Resolution 1481 (2006) Need for international condemnation of crimes of totalitarian communist regimes – Romanian translation;

P.9 Call for the Condemnation of Communism – Open letter to President Traian Băsescu, signed by the most important civic NGOs in Romania;

P.10. EU’s Regional Policies – An overview of the EU’s financial policies for regions;

P.11. The Difference Between Law and Its Enforcement – although there are laws against discrimination, they are not enforced when it comes to the Roma population;

P.12. The European Court for Human Rights’ Judgement in the Hădăreni Case.

BDO

COMUNICAT DE PRESĂ

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a soluţionat la data de 12 iulie 2005 „Cazul Moldovan şi alţii împotriva României” (cunoscut şi sub denumirea de „Cazul Hădăreni”) în favoarea victimelor. În urma unor contestări, soluţia a rămas definitivă la data de 30 noiembrie 2005. Totuşi, această soluţie nu s-a comunicat pînă în momentul de faţă în Monitorul Oficial al României, ceea ce blochează un proces civil privind executarea unei soluţii definitive a Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie, aflat în faţa Judecătoriei Luduş.

Menţionăm că încă în august 2005 Ministerul Afacerilor Externe a României a trimis o informare către Judecătoria Luduş, sugerînd să admită contestaţia la executare a persoanelor care au participat la omoruri şi incendieri, de unde rezultă amînarea procesului pînă la comunicarea soluţiei CEDO în Monitorul Oficial.

Tratarea cu superficialitate a acestei probleme este agravată şi de faptul că România, pînă în momentul de faţă, nu a pus în practică nici soluţia anterioară (5 iulie 2005, soluţie pe cale amiabilă) în „Cazul Hădăreni”, prin care Guvernul României s-a obligat să desfăşoare o serie de programe în Hădăreni şi în judeţul Mureş.

Considerăm că o astfel de atitudine a autorităţilor aduce prejudicii grave României, ceea ce ar putea atrage noi sancţiuni din partea Curţii Europene a Drepturilor Omului.

István Haller
Liga PRO EUROPA
Director
Biroul pentru Drepturile Omului

31 martie 2006
Tîrgu-Mureş

Pro Europa poate fi citită pe Internet la adresa:

www.proeuropa.ro

Responsabil de număr: Doina BACI

Multiplicat la **MEDIAPRINT**

**PRO EUROPA este publicată cu sprijinul
Open Society Institute şi Charles St. Mott (SUA)**

 Liga PRO EUROPA Liga
Copreşedinţi:
Smaranda ENACHE şi CSÍKY Boldizsár
Director Editură: SZOKOLY Elek
540049 Tîrgu Mureş, P-ţa Trandafirilor nr. 5, et. III, CP. 1-154
Tel/fax: +40-(0)265-250182; 250183, e-mail: office@proeuropa.ro